



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobce: Z. P.

proti

žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí
sídlem 128 01 Praha 2, Na poříčním právu 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 8. 2025 č. j. MPSV-2025/171662-923,
o dávku mimořádné okamžité pomoci

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonné lhůtě domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky - krajské pobočky v Ostravě ze dne 25. 6. 2025 č. j. 274042/2025/OOI, kterým správní orgán rozhodl podle § 36 odst. 1 písm. b), § 2 odst. 5 písm. b), § 37 písm. d)

Shodu s prvopisem potvrzuje I.M.

zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů a přiznal žalobci dávku pomoci v hmotné nouzi mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu nezbytných nákladů ve výši 2 500 Kč, a to na zakoupení pračky. Uvedené rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo potvrzeno.

2. Žalobce namítal, že žádal rovněž o přiznání prostředků na zakoupení zdravotní matrace z důvodu dlouhodobých bolestí zad a absolvovaných rehabilitací. Správní orgán jeho žádosti ze dne 26. 5. 2025 o poskytnutí mimořádné okamžité pomoci na pořízení základního vybavení i domácnosti, mimo jiné pračky a matrace, vyhověl toliko částečně a přiznal mu pouze částku 2 500 Kč na zakoupení pračky. Žalobce konstatoval, že se nachází v úpadku, je proti němu vedeno insolvenční řízení, jeho příjem v době rozhodování byl nízký a převážnou část musel použít na úhradu nájemného, které platil sestře, u níž bydlel. Reálně tedy neměl prostředky na zakoupení potřebného vybavení domácnosti. Správní orgány tuto skutečnost nezohlednily a rozhodly bez dostatečného přihlédnutí k jeho majetkovým poměrům a zdravotnímu stavu. Rozhodnutí žalovaného je v rozporu s § 2 odst. 5 písm. b) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi a se zásadou materiální pravdy dle § 3 správního řádu. Pouhé konstatování, že rozkládací gauč může sloužit jako lůžko, je nedostatečné, zejména s ohledem na doložené zdravotní potíže. Žalovaný také nevzal v úvahu, že dávka mimořádné okamžité pomoci je určena k překonání mimořádné situace a měla by být poskytnuta tak, aby splnila svůj účel. Žalovaný rovněž nesprávně posoudil jeho příjmy. Ty byly sice formálně vyšší než částka životního minima, avšak byly fakticky použity na úhradu základních životních nákladů a povinností v insolvenci. Tento aspekt měl být zohledněn při hodnocení jeho schopnosti zajistit základní potřeby vlastními silami.
3. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby, odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, z něhož obsáhle citoval a zdůraznil, že na orgánu pomoci v hmotné nouzi je, aby posoudil nezbytnou výši výdaje a v rámci své úvahy určil adekvátní výši mimořádné okamžité pomoci podle celkových sociálních a majetkových poměrů žadatele. Citoval zjištění z šetření v domácnosti žalobce provedené úřadem práce, který zjistil, že se v ní nachází rozkládací gauč, který žalobce může využívat ke spaní. Žalobce tvrzení o svém špatném zdravotním stavu nikterak neprokázal, a i kdyby tak učinil, tak by to nemělo vliv na posouzení nároku a výše dávky mimořádné okamžité pomoci, protože zdravotní stav se pro účely dávek pomoci v hmotné nouzi neposuzuje. Co se týká stanovení výše příjmů a posouzení celkových sociálních a majetkových poměrů, žalovaný citoval § 10 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi a konstatoval, že v případě žalobce je rozhodným obdobím pro zjištění příjmu měsíc podání žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc, to je příjem, který žalobce obdržel v květnu 2025. V květnu 2025 obdržel dávky nemocenského pojištění ve výši 19 774 Kč (započteno 80 % z 19 774 Kč, to je 15 819,20 Kč). Žalobce je pro dávky pomoci v hmotné nouzi posuzován samostatně. Částka životního minima jednotlivce činí měsíčně 4 860 Kč dle ust. § 2 zákona o životním a existenčním minimu. Částka živobytí žalobce v souladu s ust. § 24 zákona o pomoci v hmotné nouzi činí částku životního minima jednotlivce, tj. 4 860 Kč. Jeho příjem (15 819,20 Kč) v květnu 2025 je vyšší než jeho částka živobytí (4 860 Kč). Co se týká námitek ohledně insolvenčního řízení, k tomu žalovaný citoval § 9 odst. 4 zákona o pomoci v hmotné nouzi a odkázal analogicky na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 45/2023-24, z něhož obsáhle citoval.

4. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. V souladu s ustanovením § 51, odst. 1 s. ř. s. rozhodl soud o žalobě bez nařízení jednání.
5. Ze správních spisů bylo zjištěno, že dne 26. 5. 2025 žalobce požádal o dávku pomoci v hmotné nouzi – mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu nákladů spojených s nezbytnými základními předměty dlouhodobé potřeby, a to na zakoupení matrace, obývací stěny, nádobí a pračky ve výši 20 000 Kč. Součástí správního spisu je prohlášení o celkových sociálních a majetkových poměrech, v němž žalobce uvedl, že je vlastníkem motorového vozidla značky Škoda Fabia 1,4 MPI, rok 2001. V období od 1. 3. 2024 do 28. 2. 2025 byl žalobce v pracovním poměru, od 17. 2. 2025 do 30. 4. 2025 byl v dočasné pracovní neschopnosti. Od 1. 5. 2025 byla žalobci přiznána úřadem práce podpora v nezaměstnanosti. První výplatu ve výši 17 801 Kč obdržel v červnu 2025. Jeho příjem v měsíci únoru 2025 sestával ze mzdy ve výši 27 300 Kč, v březnu 2025 obdržel výplatu mzdy ve výši 11 085 Kč a příjem z náhrady mzdy při dočasné pracovní neschopnosti ve výši 8 627 Kč. V dubnu 2025 obdržel dávky nemocenského pojištění ve výši 17 458 Kč, v květnu 2025 ve výši 19 774 Kč. Od 1. 5. 2025 obývá na základě nájemní smlouvy byt o velikosti 2+1 na ulici X v X. Nájem a služby spojené s užíváním bytu činí měsíčně 11 000 Kč, měsíční záloha za elektřinu 620 Kč. Žalobce v průběhu řízení doložil výpis z bankovního účtu za období od 1. 2. 2025 do 26. 5. 2025 se zůstatkem 100 Kč. Úřadu práce sdělil, že svůj účet využívá až od měsíce června 2025. Když žil v X, tak chodily příjmy na účet přítelkyně. V květnu 2025 musel zaplatit nájem, tak poprosil přítele sestry, ať ty peníze, které mu dal v hotovosti, vloží na svůj účet a zaplatí za něho nájem. Od června 2025 bude nájem hradit ze svého účtu. Ze spisu se podává, že žalobce pobíral dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení s účinností od 1. 5. 2025. Ze správního spisu dále plyne, že dne 12. 6. 2025 bylo provedeno v domácnosti žalobce šetření. Bylo mimo jiné zjištěno, že v obývacím pokoji se nachází rozkládací gauč, který byl v době šetření rozložený a rozestlaný, konferenční stůl, komoda. V domácnosti se nacházela dále velká skříň, v ložnici byla manželská postel bez matrace, pouze s roštem, velká skříň. Z nádobí se v bytě nacházely dezertní a hluboké talíře, velké talíře, malé talíře, podšálky, sklenice, z hrnců pak jeden malý rendlík a jedna pánev. Při šetření žalobce sdělil, že nežádá o jídelní servis, pouze o sadu hrnců. V domácnosti se nacházela také pračka značky Goddess. Dne 18. 6. 2025 žalobce úřadu práce doložil doklad o ekologické likvidaci pračky. Správní spis obsahuje rovněž doklad o tom, že v obchodě ReMa elektro, Přemyslovců 21, Ostrava - Mariánské Hory lze pořídit pračku se zárukou za částku 2 500 Kč.
6. Správní orgán následně v souladu s § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu sdělil žalobci, že se může vyjádřit k podkladům rozhodnutí ve věci jeho žádosti. Vyrozumění ze dne 19. 6. 2025 bylo žalobci doručeno téhož dne. Žalobci byla stanovena lhůta 3 pracovních dnů ode dne oznámení vyrozumění. Žalobce na tuto výzvu nereagoval.
7. Správní orgán I. stupně následně dne 25. 6. 2025 vydal rozhodnutí č. j. 274042/2025/OOI a podle § 36 odst. 1 písm. b), § 2 odst. 5 písm. b), § 37 písm. d) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi přiznal žalobci dávku mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytných nákladů ve výši 2 500 Kč, a to na zakoupení pračky.

8. Proti uvedenému rozhodnutí podal žalobce odvolání, které žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 26. 8. 2025 č. j. MPSV-2025/171662-923 zamítl a rozhodnutí úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ostravě ze dne 25. 6. 2025 č. j. 274042/2025/OOI potvrdil.
9. Podle ust. § 2 odst. 5 písm. b) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, za osobu v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat též osobu, která nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky na úhradu nákladů spojených s pořízením nebo opravou nezbytných základních předmětů dlouhodobé potřeby.
10. Podle ust. § 9 odst. 1 téhož zákona, pro účely tohoto zákona se za příjem, není-li dále stanoveno jinak, považuje a) 70 % příjmu z důchodů poskytovaných v rámci důchodového pojištění, příjmu ze závislé činnosti podle zákona upravujícího daně z příjmů, a to po odpočtu daně z příjmů fyzických osob a pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, a ze mzdových nároků vyplacených krajskou pobočkou Úřadu práce podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, b) 80 % příjmu 1. z náhrady mzdy (platu) nebo sníženého platu (snížené odměny) po dobu prvních 14 dnů a od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2013 po dobu prvních 21 dnů dočasné pracovní neschopnosti (karantény) podle zvláštních právních předpisů a z dávky nemocenského pojištění, 2. z podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci, c) 100 % ostatních započitatelných příjmů podle zákona o životním a existenčním minimu, s výjimkou příspěvku na živobytí, d) 100 % opakujícího se zaopatřovacího příspěvku.
11. Podle ust. § 10 odst. 5 citovaného zákona, rozhodným obdobím, za které se zjišťují příjem, sociální a majetkové poměry v případě podání žádosti o jednorázovou dávku, je období aktuálního měsíce a 3 kalendářních měsíců předcházejících aktuálnímu kalendářnímu měsíci; pokud by nebylo s ohledem na účel, pro který má být jednorázová dávka poskytnuta, spravedlivé požadovat zjišťování a hodnocení příjmů, sociálních a majetkových poměrů za období 3 kalendářních měsíců předcházejících aktuálnímu kalendářnímu měsíci, může krajská pobočka Úřadu práce určit, že bude příjem, sociální a majetkové poměry zjišťovat a hodnotit za období aktuálního kalendářního měsíce.
12. Žalobní námitce žalobce, že správní orgán mu měl dle jeho žádosti přiznat v rámci dávky pomoci v hmotné nouzi mimořádné okamžité pomoci i finanční prostředky na úhradu nákladů na zakoupení zdravotní matrace, nelze přisvědčit. Je třeba zdůraznit, že mimořádná okamžitá pomoc primárně neslouží k tomu, aby se z ní hradily kompenzační pomůcky, za kterou zcela jistě lze považovat i zdravotní matraci. Pokud zdravotní stav osoby v hmotné nouzi vyžaduje, aby měl zdravotní matraci, je třeba zvolit postup prostřednictvím rehabilitačního lékaře, který může předepsat vhodnou zdravotní. Jestliže úřad práce v rámci šetření zjistil, že v domácnosti žalobce se nachází rozkládací gauč, souhlasí soud s jeho závěrem, že žalobce jej může využívat ke spaní. Jak správně uvedl v žalobou napadeném rozhodnutí, dávka mimořádná okamžitá pomoc není založena na principu zajištění životního optima jednotlivce, nýbrž na poskytnutí nezbytně nutné finanční pomoci pro překonání určité tíživé sociální situace, spočívající v pořízení předmětu, který v domácnosti schází. O takovouto situaci se v případě žalobce zcela zjevně nejedná. Nedůvodná je i žalobní námitka žalobce, že žalovaný nesprávně posoudil jeho příjmy. Z výše citovaného § 10 odst.

Shodu s prvopisem potvrzuje I.M.

5 zákona o pomoci v hmotné nouzi rozhodným obdobím, za které se zjišťují příjem, sociální a majetkové poměry v případě podání žádosti o jednorázovou dávku, je období aktuálního měsíce a 3 kalendářních měsíců předcházejících aktuálnímu kalendářnímu měsíci. Žalobce podal žádost v květnu 2025. Rozhodným obdobím pro zjištění příjmu je měsíc podání žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc, to je měsíc květen 2025. V květnu 2025 žalobce obdržel dávky nemocenského pojištění ve výši 19 774 Kč. Z této částky bylo podle § 9 odst. 1 zákona o hmotné nouzi započteno 80 %, tj. 15 819,20 Kč. Správní orgány dále vycházely z ust. § 2 zákona o životním a existenčním minimu, podle něhož částka životního minima jednotlivce, jako je tomu v případě žalobce, činí měsíčně 4 860 Kč. Částka živobytí žalobce v souladu s § 24 zákona o pomoci v hmotné nouzi činila u žalobce částku životního minima jednotlivce, to je 4 860 Kč, jeho příjem v květnu 2020 (částka 15 819,20 Kč) je vyšší než jeho částka živobytí 4 860 Kč. Co se týká námitek žalobce ohledně insolvenčního řízení, souhlasí soud se závěrem žalovaného, který vychází z § 9 odst. 4 zákona o pomoci v hmotné nouzi, podle něhož se do příjmu v tom rozhodném období, v němž bylo vyplaceno, započte i plnění z nároků a pohledávek osoby nebo společně posuzované osoby, přestože nebylo vyplaceno přímo osobě nebo s ní společně posuzované osobě. Nelze tedy při posouzení příjmu podle § 9 zákona o pomoci v hmotné nouzi vycházet z částky reálně vyplacené žadateli o dávku, tedy z částky po provedených srážkách.

13. Krajský soud ze všech uvedených důvodů dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji v souladu s ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
14. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému náhrada nákladů řízení nepřísluší.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 31. března 2026

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje I.M.